

Carl Gustav Jung (1875-1961)

Hlubinně analytický přístup
Analytická teorie

Freudův následovník - ale jen zčásti:

- Jung odmítá Freudův pansexualismus (obecnější význam psychické energie, nejen sexuální).
- A rozšiřuje jeho koncept NEVĚDOMÍ nejen na OSOBNÍ (získané během života), ale i na KOLEKTIVNÍ (zděděné po předcích).
- Nevědomí pojímá pozitivně – jako zdroj osobní i obecně lidské moudrosti, pokud jej poznáme.
- Jung má kladný vztah k náboženství (na rozdíl od Freuda, pro nějž jsou náboženská přesvědčení výrazem nezralosti a neurózy).

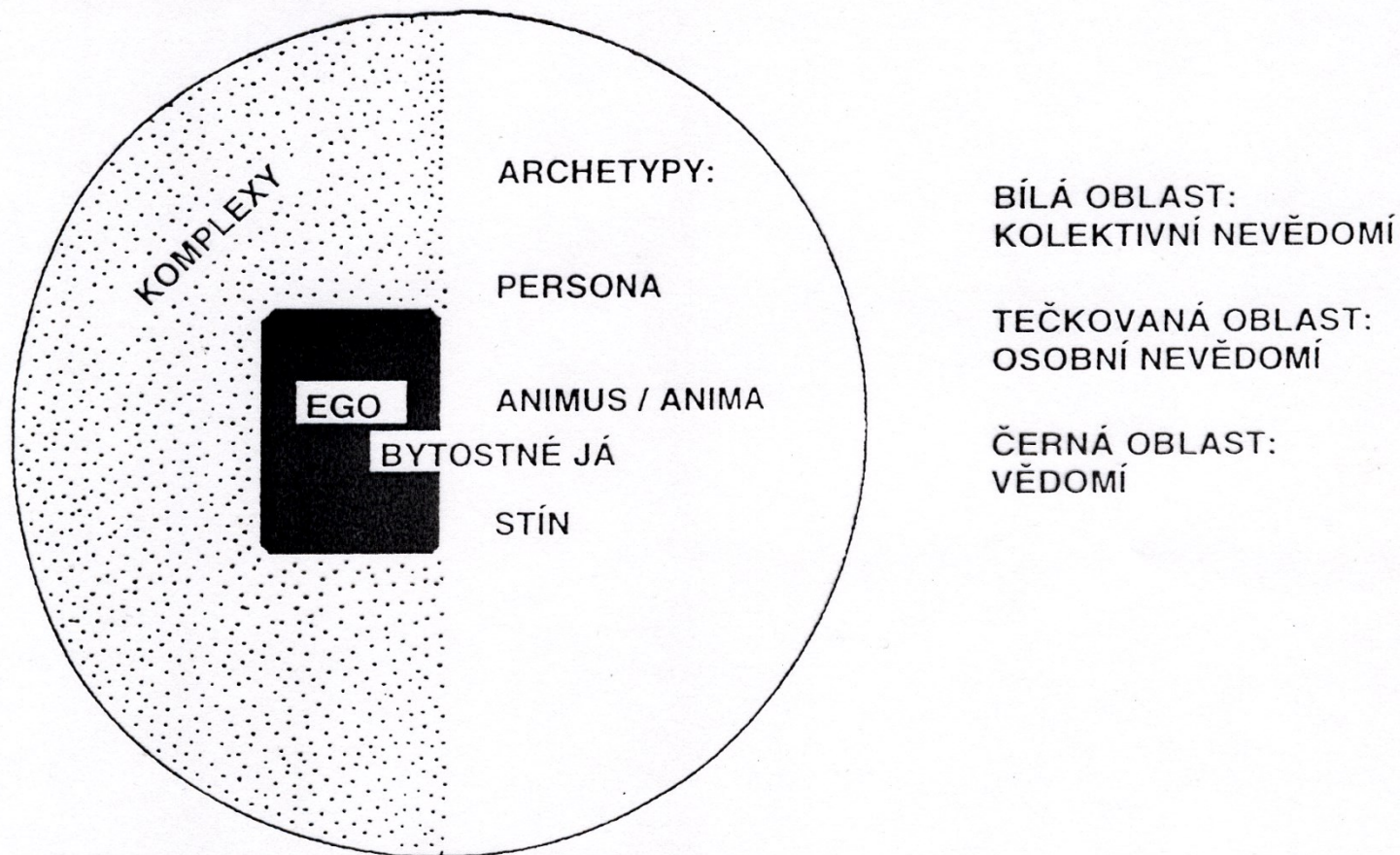
OSOBNOST - PSÝCHÉ

- Jedinečná
- Celistvá
- Směřuje k sebeuskutečnění (k individuaci)
- Skládá se ze čtyř složek:
  - EGO;
  - BYTOSTNÉ JÁ (DAS SELBST)
  - OSOBNÍ NEVĚDOMÍ
  - KOLEKTIVNÍ NEVĚDOMÍ
(viz další obrázek)

Struktura psyché

Podle Jungova pojetí sestává osobnost - psyché - ze čtyř hlavních subsystémů (1) kolektivní nevědomí; (2) osobní nevědomí; (3) ego, vědomé já; (4) bytostné Já (*das Selbst*), které spojuje vědomí s nevědomím (viz obr. 2).

Ego a Bytostné Já

- **Ego** je vědomá složka naší osobnosti. Je odpovědná za naše cíle, směřování a za naše úsilí. Nejdůležitější roli hraje v první půli života, kdy se snažíme „vybudovat“ si svůj rodinný a společenský život a své profesní i společenské postavení.
- Ve druhé polovině života, kdy už máme výše uvedené úkoly nějak splněné, se začíná dostávat do popředí **Bytostné Já**. Jde o nevědomou složku Psýché, která nás vede k otázkám po smyslu života a ke změně našich dosavadních hodnot. Lidé začínávají hledat určité seberozvíjející aktivity, začínají se zajímat o duchovní témata, filozofii a spiritualitu. Spouští se u nich individuační proces, v němž nás naše nevědomá moudrost (Bytostné Já) vede k setkávání s našimi nevědomými obsahy duše (s archetypy).
- Vědomá část Psýché (Ego) je podle Junga jen velmi malá oproti části nevědomé.

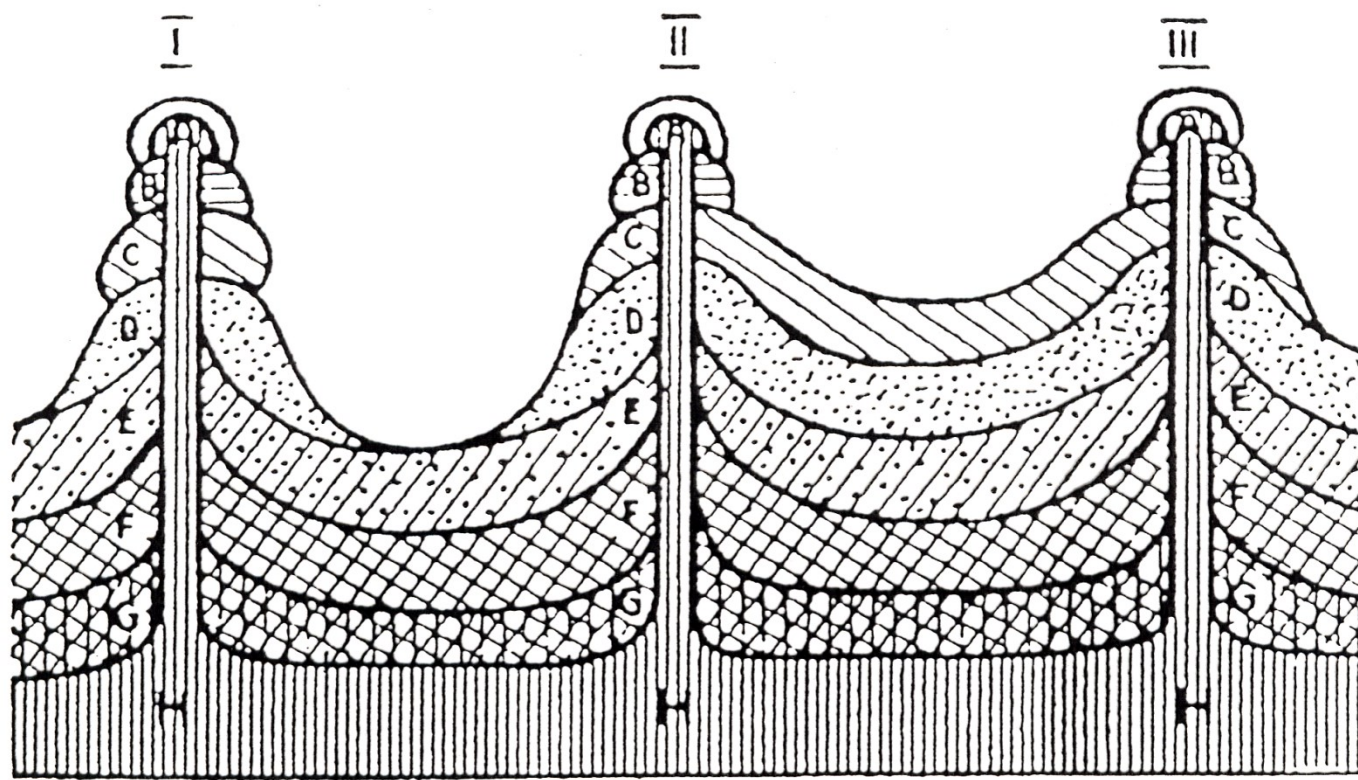
Obsah **osobního** nevědomí - komplexy

- Jde o jakési neukončené události našeho života, nedořešené situace, neodžité emoce týkající se naší osobní minulosti.
- Komplexy nás ovlivňují jako jakési sub-persony v nás. Někdy nás donutí dělat nebo prožívat něco, pro co bychom se vědomě nerozhodli (*někteří lidé mají např. závratě i v nepříliš nebezpečných výškách, jiní prožívají trému i v situacích, které nejsou nijak významné apod.*)
- Důvody, proč v určitých situacích máme tyto „nelogické“ emoce či reakce, většinou neznáme. Pokud si však uvědomujeme jejich faktickou nesmyslnost (nepřiléhavost k příslušné situaci), jedná se podle Junga o neurózu.
- Naopak lidé, kteří se s těmito komplexy ztotožňují a ztrácejí kontakt se zbytkem vědomého Ega, podle Junga trpí psychózou. Došlo u nich k odštěpení komplexu od vědomí jedince, tedy k narušení kontaktu s realitou.

Vznik a vývoj **kolektivního** nevědomí

Podstatou kolektivního nevědomí je **nahromaděná energie a moudrost**, vytvořená na základě zkušeností všech našich předků. Získáváme ji od nich vrozenou cestou, prostřednictvím naší genetické výbavy.

I – izolovaný národ

II a III skupiny národů (např. Evropa)

A – jedinec, B – rodina, C – kmen (rod), D – národ,

E – lidstvo, F – lidští prapředci,

G – zvířecí předci, H – centrální síla

Obsah **kolektivního** nevědomí

- **Archetypy** jsou jádra prapůvodních představ, struktury životních situací se silnými emocemi – jsou obsaženy v příbězích, které se generačně opakují: např. narození, smrt, dítě, hrdina, dobro apod.
- Během individuace se s některými z nich konfrontujeme a vyrovnáváme. - Tím, že je zvědomíme a zpracujeme, se prohlubuje naše moudrost.
- Protiklad PERSONA a STÍN je prvním milníkem v individuálním procesu. Po vyrovnání se s vlastním stínem následují další konfrontace, zejména:
  - Protiklad ANIMUS a ANIMA
  - Protiklad MOUDRÝ STAŘEC a VELKÁ MATKA
  - Sjednocující archetyp BYTOSTNÉ JÁ

Archetyp - Protiklad PERSONA a STÍN

- **Persona** je životní styl typický pro první půli života. Důležité je vyhovět požadavkům společnosti a najít si v ní své místo, pokud možno úspěšné. Je maskou, která vyvolává nějaký vnější dojem, takto nás vnímají ostatní. Persona skrývá pravou tvář člověka. Je však důležitá pro život ve společnosti. Společnost vyžaduje "osoby", není schopná žít s individualitami a z nás persona činí sociální jedince.
- **Stín** je naše animální stránka, náš temný bratr, či temná sestra, tendence ke zvířecímu a primitivnímu chování. Jung věřil, že člověk nosí vnější nátěr civilizace na zvířeti, které v sobě má. Jsou to naše vlastní součásti osobnosti, naše vlastnosti, ke kterým se neznáme a rádi se jich zbavujeme projekcí, že je prostě odsoudíme na druhém a tím si ulevíme.